

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ.
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél elegendő.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmoz-
gatójában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Tanítók háza.

Zombor, 1899. július 20.

Néhány év előtt a kalocsai érseki egyház-
megye r. kath. tanítóháza körében lelkes moz-
galom keletkezett, mely egy „Tanítók háza“-nak
létrehozását célozta.

A lelkes mozgalom, a melyet az érseki egy-
házmegye egész kiváló közönsége, méltányolva
gyermekai buzgó nevelőinek vallásos és hazafias,
évről-évre mindinkább nagyobb és mindenütt tel-
jes elismerést érdemlő sikerrel és eredményekkel
járó kiváló működését, nagy pártfogásában része-
sítették, leküzdvé a kezdet nehéz akadályait, elérte
nemes és magaslatos célját és a „Tanítók háza“-
Kalocsán felépült.

A nagy közönség pártfogásán kívül, hogy
ez a mozgalom ily rövid idő alatt célját érte,
(Császka György kalocsai érsek fejedelmi adomá-
nyának köszönhető első sorban, a mely a „Tanítók
háza“-nak felépítését és berendezését lehetővé tette.

Ott áll tehát Kalocsán a „Tanítók háza.“

Nem kised mag már az eszme, hanem
sudárba szökött fa, a melynek gyümölcseit a
r. kath. tanítók árvái és gyermekei élvezik.

A nemzet igaz napszámosságának az élet anyagi
küzelmeitől amugy is teherrel megrakott vállairól
egy kis terhet levett e szép intézmény, de a
rendelkezésre álló anyagi eszközök még mindig
nem elegendők arra, hogy a sok és jogos kíván-
ságoknak és kérelmeknek megfelelhessen.

Fölmerült tehát anyagi eszközei megszapori-
tásának szüksége. A társadalom, mely eddig is
fényesen mutatta meg, hogy tanítóit szereti, bi-
zonyára most is örömmel fogja lerakni filléreit
a jótékony cél oltárára.

Hisz azokról van szó, a kik buzgó kertészei
a családi élet örömeinek, a gyermekeknek, a kik-
nek a legszebb, a legnemesebb hivatás mellett a
legkisebb anyagi elismerés jutott osztályrészül:
a tanítóknak.

Tudják azt jól a tanítók és hálásak is érte,
hogy a nagy közönség közös ügyüket szívükön
hordja.

Az utolsó évek alatt igen sokszor mutatta
meg a közönség a „Tanítók háza“ eszméje iránti
rokonszenvét. Különösen a nagy szünetekben vár-
megyészerte majdnem minden községben e jóté-
kony célra előadásokat, felolvasásokat, gyűjté-

seket rendeztek és évről-évre nőtt a jótékony
intézmény alapja.

A tanítóház valóban büszke lehet házukra,
a melyet részint önerejükkel, részint a nagykö-
zönség hozzájárulásával alapítottak meg.

De most maguk is a cselekvés terére léptek
házuk érdekében.

Lapunk egyik múlt számában már meg-
emlékeztünk arról, hogy a kalocsai tanítóképző
intézet volt növendékei, a kik már mindannyian
a nyilvánosság terén működnek, egy zene- és dal-
szövetséget alapítottak.

E szövetségnek célja az érseki megye kivá-
lóbb községeit és városait felkeresve, ott hang-
versenyt rendezni.

A hangversenyekből remélt jövedelmet a
„Tanítók háza“ javára szándékoznak fordítani.

A zene- és dalszövetség 42 tagból áll, a
férfikar 33, a zenekar 9 tagból áll. Vezetőjük a
„Tanítók háza“-nak érdemes igazgatója, Berauer
József tanár.

A szövetség körútját már megkezdte és vár-
megyénk több községében már előadást tartott.
Mindenütt vendégszeretettel fogadták és nagy
pártfogásban részesítették, a hol csak eddig meg-
jelentek.

Műsoruk mindenütt nagy tetszést aratott és
működésük egy jól szervezett, tehetséges és ügyes
dal- és zenekar benyomását tette. Nagy érdeklő-
dés nyilvánult irántuk.

Ez a szövetség városunkat is meg fogja lá-
togatni.

A mint értesülünk, a helyi rendező bizottság
már megalakult és a szükséges előintézkedéseket
már megtette. A hangverseny jövő hó 8-án a
városi színházban lesz megtartva.

Városi közönségünk körében, a mely a kul-
tura igaz munkásai iránt mindenkor a legnagyobb
pártfogást tanúsította, a legnagyobb érdeklődéssel
tekintenek az igazán élvezetes estélyre.

A szövetség tagjai közt ugy az énekben,
mint a zenében nemcsak kiváló műkedvelők, ha-
nem a művészi nivót elért, a dal és zene terén
jó névvel bíró közreműködők is vannak.

Hiszük, hogy az érdeklődés, tekintettel az
igazán jótékony célra, hatalmas pártfogásban fog
csak igazán nyilvánulni.

Ugy legyen!

A jótékonyaságról.

Zombor, 1899. július hó 20.

A jótékonyaság gyakorlása ma már valóságos
sporttá lett. A különféle segélyező bizottságok és
egyesületek megkeresése oly erkölcsi kényszer
alá juttatja a középosztály tagjait, hogy a jóté-
konykodásra jövedelme tíz százalékát is fel kell
áldoznia, még ha nem is vesszük számítás alá a
hatóságok engedélyével kolduló szegényeket, be-
kell látnunk, hogy e téren a baj meg van és a
segítség szükséges.

A jótékonyaság az emberben meglévő igazság-
érzet működésének eredményeképpen önkéntelenül
megnyilatkozó lett. Látjuk, hogy vannak ember-
társaink, kiknek sorsuk jóval rosszabb a miénkél.
Nem vizsgáljuk, hogy száználmas sorsukat érde-
meikhez képest kénytelenek-e hordozni, vagy
hibájukon kívül sujtották csapások, hanem a
beününk levő igazságérzet önsorsunkat azonnal
az ilyenekéhez hasonlítja, öntudatlanul, a nélkül,
hogy tudomásunk volna erről a szellemi műkö-
désről és az összehasonlítás eredménye az a nem
tudott, csak érzett lelki kényszerhelyzet, mely a
különbségek elenyésztesítésére készíti az akaraterőt.
Ez pedig tetteben nyilvánul és a jótékonyaság ada-
kozás alakjában tevékenyen válik.

Am, higgyük, hogy ez így van. De vajjon
a jótékonykodó emberek legnagyobb részénél ön-
tudatlanul működik ez az érzés.

Vajjon a tetemesen nagyobb tényezőnél az
igazságérzet-e az a motor, a melynek eredménye
a jótékonyaság? Igen, dicsvágy, hiúság fitogtatása
a segéti szándéknak, a mi, mihelyt szándék,
öntudatos és céltudatos, még semmi hiba nincs,
de mihelyt arra szolgál, tehát az a célja, hogy
nevünknek reklámot csináljunk, hogy nyomtatott
bizonyítékát lássuk segítségünknek, azonnal érté-
két veszíti, mert emberi gyarlóság szolgálatába
szegődik.

Nem a segítés lesz a cél, hanem a jótékony-
ság válik hiúságunknak eszközévé, a mi ily fok-
on, mikor a legszebb emberi cselekedetet használja fel
eszközü, igen nagy gyarlóság.

A szent könyv azt mondja: ne tudja a te
balkezed, mit csinál a jobb.

Legyen erkölcsi jóság, ne hiúság a jóté-
konyaság!

Vagy talán jótékonyaságnak tartjuk azt, hogy

A „BÁCSKA“ tárcája.

MOCSARAK VILÁGÁBAN.

Írta: Herold Gyula Béla.

Nem a hallhatatlanságra vágyom, csak a lelken
öbájának teszek eleget akkor, midőn egy pillantást vetek
ama titokzatos, de egyáltalán büvös-borzalmas világba,
melyben száz meg száz ezer élet nyitászög, küzd, vergődik
s a mely mégis olyan, mint egy óriási halott.

Ez a halott a — mocsár. Legalább annak a lelken,
ki először jut erre a helyre, valami fenséggel vegyes
borzadály vesz erőt és ajka fel megtörni ama nyomasztó
halálcsend, a mely egyedül a mocsarak sajátja s a
melyben mégis van valami egyetemes zugáshoz hasonló,
a természeti erők összműködésének világharmoniaja. És
ez az isteni harmonia, olyan jó emlékeztető a mulandó-
ságra, a megsemmisülésre. Azok a veres-barna mocsár-
vizből kiemelkedő, sással benőtt zsombokok, ugy néznek
ki, mintha ezernyi sirhalom volna egy rakáson. Sőt
még a baragos-zöld növénycsoportokkal benőtt halmokon
is, a melyek báronyszerű kövér mohával vannak takar-
va, a melyen minden él, virágzik, a hol pihenőt,
vigaszt keres a nyomott emberi kedély, — meg van a
halál jellege. Emberfő nagyságu püfetes gombák tenyész-
nek ott, mint száz meg száz rémséges halálkoponya,
melyeket ha megérint az ember, erős durranással puk-
kadnak szét, lángot, füstöt okádva a háborgatóra.

De azért van ennek a titokzatos világnak egy
másik élete is, a mi kiengesztelő, megnyugtató érzéssel
tölti el az emberi lelket, a mi bátorságot, kedvet ad a
természet fainak felkeresni a halál ezen országát. E
másik élet a mocsarak lakói-é, kik létérti küzdelmük
nyüzsgő zivajjal felverik e végtelen néma sártengert
egyhangúságából.

Az én tollam sokkal inkább a mindennapi élet
nehéz küzdelmére van hivatva, minthogy találó színekkel
kifestve az önk lelki szemei elé tudnám varázsolni e
különös világot. Én csak az úttörő munkájára vállalko-
zom, arra, hogy elvezessem önket egy szép, pázsitos

helyre, honnan a nélkül, hogy bele kellene lépni a
szűrés nád közé az iszapos sárba, a nélkül, hogy küz-
deni kellene a rovarok millióival, az egészet beláthatják.
Jöjjenek velem Bácska legdelibb részére, ahhoz a part-
talan hatalmas mocsárhoz, melyet Isten tudja hány
száz év előtt terített oda az ő s melyet titáni társa,
a Duna nem engedett elpusztulni . . .

Gyönyörű, augusztusi csillagos éjszaka volt, midőn
kíséremmel megállottam a mocsár partján. Az alföld
enyhe égalja alatt még a szellő is lágyabban susog. A
kék égen alig uszik egy-egy bárányfelhő; a csillagok
csaknem égető fényvel ragyognak alá. Ugy tetszik, mintha
a természet édesen álmodnék s álomra hívna a föld
lakóit is. Néma csend honol a gyepes parton; csak a
parti rezgő nyárfá ezüst levelei közül hallatszik valami
andalító sugás-bugás. Beljebb a mocsárban lágyan, el-
halóan zizeg a susogó nád, a sűrű sáserdő, buzogányos
feje rymikusan leng az enyhe szellő simogatása alatt.
A harmatos fűből, az árnyékos bokrok aljából mint
megannyi ragyogó kis csillag, apró szt. János bogárcák
árasztják szét villanyfényüket. Elmerengve így a ter-
mészet e néma magányában, az ember lelkét valami a
tulvilági kéj fenségéhez emeli s önkéntelenül készíti
arra, hogy imádkozzék . . .

Most hirtelen valami fényes csik villan fel a keleti
égbolton, mindig magasabban, magasabban. Utána másik
fényzálog mutatkozik. Az égő csillagokat derengő,
halvány árnyalat futja be, lassan-lassan alszanak ki. Az
a fehér csillám bitorpirosra, majd violaszintté válik, a
fák árnyéka óriási arányban növekszik; a láthatár alján
vérvörös tűzgolyó bukk fel. Egy pillanatig még eltart
a csábos biforfeny, de aztán rohamosan változik a nap
kipirult arca az égő fehér izzásig. Az égboltot tisztá,
acélfényű kékség ömleszt el, a harmateppek resz-
ketben, százféle színben csillognak a fűszálakon. Friss
reggeli szellő kerekedik, lágyan ringatva a mocsár bel-
sejében megindult élet moraját.

Szótlanul indulunk meg a tán soha le nem kaszált
fűvön, mely mint egy természetes boltozat fedi összeszűrt
gyökereivel a még álló vizet. Lábaik alatt döng, reng
a talaj, jelezve az ismeretlen mélységet, mely a szép

pázsit alatt elterül. A keskeny földnyelven haladva, meg-
rémtült nádi rigók, sárszalónkák menekülnek ijedt kiál-
tással előlünk. Körös-körül végtelen nádteger terül el
a vörhenyes vízben, ringatva a reggeli szellőtől. Ugy
tetszik, mintha a titokzatos mélységnek rejtelmes suso-
gással mesélésnek ezer meg ezer esztendő történetéről.
Itt-ott sik medence terül el, melynek sima lapját a vízi
nymfák széles, kövér levelei szegik be, sárgás-fehér
tulipánjaival és körte alakú dinnyeivel sajátoságos kel-
lemes illatot terjesztve maguk körül. Olyanok ezek, mint
hőfőhér serlegek, zöld abroszra rakva. Odább egy év-
százados, korhatag, vén fűz támaszkodik göröcs-dereká-
val a sűppedékes földnyelv ringó bűrtjére, nyomorulttan
tengetve életét, míg lecsüngő ágait kőrelog rejtelen ter-
jeszteni az iszapos víz fölé. Rőt színű bozótok, vörhenyes,
sápadt növény gubancok tolaodnak ki az éles sás
közül, haragos-zöld növénycsoportok, dudvas zsúrlók,
páfrányok s Isten tudja minő száz fajta más növény
élszökik itt, melyeknek még nevét sem tudja az ember.
A mély vitzisztások feneké sötétes-zöld át meg át szöve
végtelen hinár-rostokkal, melyeken a töröngy, (népies
néven a békanyál) és elecke arany-sárga virágai disze-
legnek. Összelelkezett növény-csimbókokon különböző
nagyságu békák hajókéznek, melyek lépteink zajára
seregestül ugrálnak a növénylepellet borított vízbe, sőtét
nyílást hagyva magok után. Kék taraju vizikigyező veszik
üldözöbe őket, melyek elől rémtült ugrásokkal menekül-
nek a tisztás felé. Kék, piros, zöld aranyzemtű viziböge-
rak, vastag, sárgahasu piócák, fűre viziborjúk, vere-
bajszu gadócák ezrei futkosnak ide s tova a fűszálak
között, mint megannyi napsugaras sétatéren. A langyos
vízen kóbor szigeteket uszkálnak; némelyikén egy-egy
méla kőcsag ringatja magát, némán bámulva az alatta
zibongó, forrongó életet. Az éles sás között egy csapat
vadkacsa riad fel, erős hápogással felverve a nádas
csendjét. Vészkiáltásukra buvárok jaggatják, bibicék ijedt
síránkozása felel s félmérföldnyi körben megomzdu az
ezernyi vízi madár, valamennyi saját nyelvén tudakolva
a szokatlan háborgatás okát. Nehézség szürke gémeik,
szárcsák, golyák csoportja emelkedik fel, hogy odább
ismét ellepje az ezernyi zsombokot. Különösen a szalon-
kák és szélkiáltók azok, kik rögtön megérik a veszélyt

vannak embertársaink, a kik nagyon soknak ártanak, hogy aztán port hintendők a világ szemébe, egygyel jótékonyt gyakoroljanak, azt is azért, mert annak híre megy?

Pedig a biblia szavai szerint vannak sokan közöttetek, a kik uszóraival, galád fogásokkal embertársait kifosztják és a statisztika szerint az ilyenek meg is ajándékoznak egyet-egyet, hogy ez által jóvátegyék hibájukat.

Van-e áldás az ilyen jótékonyaságon?

Igazság nélkül nincs jótékonyaság.

Tehát a jótékonyaság gyakorlása ne ártson senkinek. Ez a helyesen fölfogott jótékonyaság egyik elve. Ne ártson annak sem, a kivel szemben gyakoroljuk. Pedig erre is van számtalan eset. Hiszen vannak olyanok, a kik akaratgyengeség miatt nem küzdenek meg az étellel. Ha aztán az ilyenek már eleve gyenge akaratát még renyhébbé teszik az által, hogy segítünk neki munka nélkül keresztül úszni az életen és nem igyekszünk a jótékonyaság megvonásával, vagy komoly munkára szorítani vagy elesni a küzdelemben, nem jó cselekedet e ez részünkről mindkét esetben? Az előbbiben hasznos munkást teremtünk a társadalomnak, az utóbbiban megfosztjuk az emberiséget egy herétől.

Ezekből látható, hogy meg kell válogatnunk úgy az egyént, mint a célt, vagy intézményt, a melylyel szemben jótékonyak kívánunk lenni.

Azt az öntudatlan működő és az ember igazságérzetén sarkalló ösztönt a józan ész kritikája alá kell vennünk, megvizsgálván, ha egyéni, hogy önhibája miatt szorul-e reánk, ha intézmény, hogy érdemes-e filléreinkkel támogatnunk vagy nem.

Hogy ha azután méltónak találtuk ezt, vagy azt a támogatásra, legyünk jótékonyak. Az éhség, tűz, víz által károsultakat, kik nyomasztó sorukról nem tehetnek, ám támogassuk, de fedezzük fel a szédelgő emberek és intézményeket és vonjuk meg tőlük filléreinket, épen úgy, mint nevünk és erkölcsi nyomatékunk után való hozzájárulásunkat, mert ha ezt nem tesszük, a jótékonyaságot nem bírjuk anyagi erőnkkel. Annál is inkább, mert egyes ember vagyona kicsiny, a szűkölködők száma végtelen.

Egy mélyen gondolkozó író adta az impulzust ezeknek megírására, a ki a jótékonyaságot ezzel a három elvvel szabályozza: arra kell figyelmünket kiterjesztenünk, hogy a jótékonyaság ne ártson sem annak, kivel jót teszünk, sem másnak; anyagi erőnk ki ne merítse és jusson mindenkinek érdeme szerint.

Ujdonságok.

Császká György jubileuma. Császká György kalocsai érsek püspökké avatásának negyedszázados évfordulóját városunk róm. kath. hívei — a jubiláló érsek pásztorlevelében kifejezett óhajához képest — teljes csendben ünnepelték meg. Nem külső ünnepségek voltak ez, hanem a hálás szívek benső, igaz ünnepe. A vallásos kegyelet, a hűvek szeretete, tisztelete és halála kalauzolta a nagy tömeget a templomba. A nagy számban megjelent hívek áhitatos imákkal könyörögtek a Mindenhatóhoz e napon, hogy áldja meg szeretett főpásztort, ki egész életét az Istennek és a hazának szentelte, akit élete ösvényén mindig az igaz ember-szeretet evangéliumi fényben tündöklő szent jele vezet-

s ütvölő fűtüllessel egészítik ki azt a süketítő harmóniát, melyet oly utánozhatatlanul alkot, a kővér kecskébékák brekegése, az ungok bánatos ümmögése s a többi madárhang szárféle accordja.

Elérünk a halál birodalmához, a bűzhödt béka-nyállal fedett posványhoz. Némi borzadályt érez az ember, ha meglátja azt a süppedékes ingóványt, melynek széle stílyled a ritkán látogatók lábait alatt s a melyet kigyón, békán, reptülő madáron kívül élőlény meg nem járhat. A zsiros fenyőt, fekete vízben utalatos nyálkás nyúvek, pondrók vonaglanak végig, alattok az irtózatos mélységgel, melybe ha élő betéved, sohse jön ki többé. Mert mikor már tudatára ébred a veszélynek, mely környékezi, akkor már késő — nem menekülhet többé. Az a növényrészekkel fedett posvány lestüppedt alatta, lassan-lassan mindig lejjebb s mikor már ajkái ér az utalatos mérget lehelő iszap, a körülötte levő moha és bozót átkarolja s befűdi — örökre. Sietnie kell innen a nézőnek, ha nem akarja a halált magába lehelni.

Ezalatt fejtünk felett az a hatalmas gyémánt végigjárja az égboltozatot. Jobban igyekszünk elérni e rémes világ egyik pázsitos óázisát, mely a több ezer lépés hosszú földnyelv végén van s melyről a nádason tört sikátoron keresztül ki lehet jutni a Dunára s át lehet gázolni a mocsár tulsó partjára a sekélyebb vízben. A mind inkább alábanyató nap vérpirosan ég a tüzese rojtu fellegek között s a mint végső sugarai belopódnak a nádás közé, megkezdődik a színek remek játéka. A küllőszertü vérsugarak smaragd színre festik a földnyelv mohapárnáját s a már árnyékosabb helyek zöldje tiszta malachittá válik. A magasabb növények koronája, melyek még elég jól meg vannak világítva, átlátszó, halványzöld színt vesznek fel. Odafenn a magas égbolton a biborfényt halványasárgaság váltja fel s a kék ég mind-sötétebbé, sötétebbé válik. A nap végre, mint ragyogó tűzszólop, véresen bukik a látóhatár alá s midőn már az utolsó fény csik is eltűnik, a sötét égboltozatot ezernyi kis csillag gyul ki, beragyogva a csendes éjszakába. Ott a messze Fruska-Gora hegyeinek kékes ködéből pedig előbukik az eszűstfényű hold, szellemarccal kíváncsian bámulva a nádás fenekére.

Végre elérjük a szigetet, melynek partjai sűrűn

relt, aki jóságos szívének alkotásaival, fejedelmi alapítványával gyógyító irt adott a szenvedőknek, tanított, vezérelt, áldott és fölemelt. Városunkban az ünneplés istentisztelet folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor tartott meg. Az istentiszteletre megjelentek a városunkban székelő összes hatóságok. A vármegyei tisztkart ifj. Vojnits István vármegyei főjegyző, a városi tisztkart Trischler Ferenc polgármester vezette. Ott volt még a kir. törvénytörvényes, kir. járásbíró, kir. pénzügyigazgatóság, kir. adóhivatal tisztkara, az állami főgimnázium és kereskedelmi iskola tanárai, a kath. tanítótestület, az apácázárda, a magyar jótékony nőegylet tagjai nagy számmal Esztergamy Borbála elnök vezetésével és még igen sokan városunk közönségéből. A szentmise-áldozatot, amely ünneplés „Te deum“-mal vette kezdetét, Fejér Gyula apát-plébános fényes segédlettel mutatta be. A szentmise alatt a kaszinó-egyleti dalárda Führe férfikarra irt miséjét adta elő. Betétként szólókat énekeltek Major József és Kelő Mór kaszinó-egyleti dalárdai tagok. Előbbi Vavrinetz Mór „Üdvözlégy Mária“, utóbbi Rokitsanszky Viktor „Ave Maria“ című egyházi dalát énekelte. A gyönyörű dalokat mindketten művészi tökélyvel, kiváló hangjuk teljes érvényesítésével adták elő. A szentmise végén az érsek pásztorlevelében jelzett imákat mondták el a hívők.

A bácsi püspök fölszentelése. Karlóváról írják, hogy Sevcics Mitrofanak, az ujvidéki gör. kel. szerb püspöknek a fölszentelése folyó hó 17-én ment végbe a székesegyházban. A fölszentelő ünnep délelőtt 9 órakor kezdődött misével, melyet Brankovits patriárka végzett Nikolics pakraci és Bogdanovits budai püspök közreműködésével. A talpig biborba öltözött patriárkát, aki püspökök és udvari papjai kíséretében az összes harangok zúgása közt vonult be a székesegyházba, a bejáratnál a már egyházi ornatusba öltözött asszisztencia fogadta és kísérte a templom közepén lévő emelvényhez, hol is magára vette az egyházi ornátust és fejére tette a drágakövektől ékes nagyértékű koronát. Ekkor megkezdődött a nagy liturgia, melyen a szerzeteskisnő növendékeinek énekkara énekelte. Sevcics a liturgia megkezdése előtt a patriárka kezébe letette az ünnepi esküt és azután az oltár jobboldalán foglalt állást, hol imába emeltilve maradt mindaddig, míg a fölszentelés szertartásának ideje — az evangélium olvasása előtt — elkövetkezett. Ekkor a lelkészség az oltárhoz vezette, püspöki díszbe öltöztette és a népek bemutatva, miután előbb a patriárka és a püspökök őt az evangélium föltevésével és az előirt szertartásokkal püspökké avatták. A liturgia után a patriárka átadta Sevcicsnek a pasztorbotot, amit ez átvevén, beszédet intézett az egybegyűltekhez. Köszönését fejezte ki a királynak, a patriárkának, a püspököknek és végül megáldotta a jelenvölőket. Sevcics beszédét a közönség lelkesen megénevelte. A liturgia után Sevcics a különböző küldöttségeket, tisztelgőket, barátait és ismerőseit üdvözlését fogadta. Délután két órakor a patriárka rezidenciájában az új püspök tiszteletére fényes díszbe volt, melyen a házigazdán, a püspökökön és az új püspökön kívül résztvettek: az ujvidéki egyházmegye küldöttsége, a főgimnázium, a theologiai intézet tanári kara, a hivatalok és hatóságok fejei, a katonaság képviselőiben a péterváradai várpáncsok, a Srpska Matica és más kulturális intézmények képviselői s még számosan a szerb közelet kitünőségei közül. Az első köszöntőt Brankovits patriárka mondta a királynak, a magyar és horvát kormányra, azután az új püspökre, ki válaszában a patriárkát és a szent szinatot köszöntötte fel. A díszbe öt órakor ért véget. Az új püspök a jövő hónap folyamán tartja ünneplés bevonulását székhelyére, Ujvidékre.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kacáve József szabadkai főgimnáziumi helyettes tanárt a fogarasi gimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

Istentisztelet. Az ág. evangélikus híveknek tudtára adatik, hogy Korossy Emil e hó 23-án, vasárnap, az e célra bérelt helyiségben istentiszteletet tart.

A kir. törvénytörvényes elnöke Rigycán. Rigycán Maison Mihály esperesnél szerdán díszes ebéd volt, Gószdu Elek kir. törvénytörvényes elnök tiszteletére, ki Szekulesz József kíséretében az esperes látogatására oda kirándult. Az ebéden résztvettek a község notabilitásai, kik a törvénytörvényes elnök tiszteletére gyűltek egybe a

vendégszerető házigazda hajlékában. Maison esperes lendületes toasztot mondott vendégére, mire — válasz gyanánt — az elnök egy költői beszédben fejtette ki a lelkialta hivatásának nagyszerűségét és éltette a házigazdát és Császká György kalocsai érseket, kinek épen akkor volt a 25 éves jubileuma. A törvénytörvényes elnök a délután négy órai vonattal tért vissza városunkba.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő örök imádság templom. A főváros kath. köréből indult ki az a kegyeletes mozgalom, mely célul tűzte, hogy felejtethetetlen emlékü, örökre siratott felséges asszonyunk, Erzsébet királyné emlékére közadakozás útján templom emeltesék az ország fő- és székvárosaiban, melynek falai közötti nap-nap után imádkozni fognak a nagy emlékü királyné lelki fűvösségeért. E kegyeletes terv kivételéhez legnagyobb készséggel adta meg beleegyezését felséges apostoli királynk és az ő legmagasabb elhatározása folytán Mária Valéria főhercegnő ő cs. és kir. fensége, mint fővédnök állott a gyűjtő-bizottság élére, amely már eddig körülbelül 90,000 frtot gyűjtött a kegyeletes cél megvalósítására. Ez a központi gyűjtő-bizottság szükségesnek látja most már ezt a mozgalmat az egész országra kiterjeszteni és tervbe vette, hogy az ország nagyobb városaiban, a megyék székhelyein gyűjtő-bizottságokat alakít, melyek a társadalom minden rétegét be fogják vonni a szép és kegyeletes mozgalomba.

Ügyvédi kamara. A szabadkai ügyvédi kamara dr. Lusztig Nándor ügyvédet Ujvidék székhellyel és dr. Schwarcz Henrik ügyvédet Zsalya székhellyel, az ügyvédek vezető lajstromába folytatól felvette; továbbá Erdélyi Döme jankováci lakos ügyvédet Veszprémbe, a székesfehérvári ügyvédi kamara területére történt átköltözése következtében, az ügyvédek lajstromából törölte.

Megegy orvosok értekezlete. Megyei orvosaink az idén Zentán fogják megtartani ez évi értekezletüket. Az orvosok gyűlése e hó 30-án fog megtartani és a mellett, hogy saját érdekeik megvédéséről is tanácskoznak fognak, értekezletük főcélja megyénk közegészségügyének minél hathatósabb rendezésében fog nyilvánulni.

Katonai díjlövészet Szabadkán. Az összpontosított szabadkai honvédezd tisztkara Szabadkán, mult hét szombatján, díjlövészetet rendezett. Igen értékes nyeresémtárgyak osztottak ki a győztesek között. Az első díjat Löffler százados vitte el, a mely egy komplette nyeregfelszerelésből állt, a második díj utazó-felszerelés, Olchváry őrnagynak ítéltetett oda. A harmadik díjat bajsai Vojnits Pál főhadnagy nyerte el, a mely egy finom művi ezüst lovagló vessző volt. A negyedik díj Frankó Géza főhadnagy jutott, ez pajz szabadsz volt. — Löffler százados és Vojnits Pál főhadnagy a mi honvédezdalajunkból való, Frankó Géza szintén itt állomásozott, tavaly helyzetetett át Szabadkára.

Temetés. Keökeszi Csernyus István várm. ny. főszámvevőt, kinek elhunytát lapunk mult számában jelentettük, folyó hó 18-án temették el a közönség nagy részével mellet. A végtisztességen megjelent a várm. tisztkar is ifj. Vojnits István főjegyző vezetése alatt és a boldogult ravatalára díszes koszort helyezett el. Nyugodjék békében!

Letartóztatott kir. aljárásbíró. Lapunk mult heti számában már közöltük, hogy a zentai kir. járásbíró kir. aljárásbíróját dr. Schmidt Istvánt, ki városunkban is, mint törvénytörvényes jegyző működött, hivatali sikkasztás büntette miatt letartóztaták és vizsgálati fogságba helyezték. A vizsgálat befejeztetvén kiderült, hogy dr. Schmidt István 109 esetben követelt el sikkasztást a kezelése alatt állott büntetésépensekből. Az elsikkasztott összeg 1000 és néhány forint. A bűnbe esett kir. aljárásbíró szombaton a szabadkai kir. törvénytörvényes fogházába kísérték.

Hirtelen halál. Reich Péter 33 éves ujvidéki szerkovács, már régebb idő óta megbeteg volt, de a mellett folyton fenn járt és dolgozott. Csütörtökön e hó 13-án még jókedvűen és jó étvágygyal költötte el ebédjét, ebéd után egyik inasára valami miatt hirtelen hagra lobbant s azt egy kissé megnáspángolta. E közben köhögési roham fogta el, mire rögtön a száján vér ömlött ki, ő maga elesett s nyomban meghalt.

vannak benőve a vörös fűz törpe bokraival. Messze körben végtelen nádteger, mely megóvja a szigetet a mocsár bűzhödt levegőjétől.

Ugy határozotuk, hogy ez lesz éji tanyánk. Ott a sikátor kiöblösödésénél dűledező gunyhó áll, valami pákász, vagy csikász tanyája lehetett valamikor jobb időkben. Szétszórva néhány százados fűz szomorkodik a fűvel magasban benőtt talajon, ijesztő árnyékával fantasztikus alakokat rajzolva a ringó nádfalra. Letűlök a magas fűbe, elhallgatva a megindult hangversenyt. Béka-sereg brekegése tölti be az egész levegőt; az egész birodalom lakói, mintha csak összebeszélték volna, elkezdik melódiait, egyhangú éneket. Néha egy-egy madár sivitja el magát; szaggatott zizegessel vadkacsák huznak át fejem fölött. Időnként egy lomba szűrke gém uszsa át a levegőt, hallatva éles, átható kiáltását. Sivitva suhannak az ügyes szalonkák s időről időre egy-egy kvik nyöszörgése, vagy denevér nyihogása hallatszik a roskatag gunyhó homálya körül.

Majd a szunyogok milliárdjai kezdik el pokoli danájukat s a nádás zúg, mint egy óriási méhkas. És ez így tart el éjfélig. Akkor aztán halálcsend váltja fel az előbbi mozgást, zúgást s csupán olykor-olykor egyes-egyedem, félelmet gerjesztő moraj hallatszik, melyről azt mondja a vén pákász, hogy a mocsár vén tüdeje hörög ilyenkor. Ebbe a morajba olykor-olykor valami különös hang vegyül; valami középárnyalat a megvadult bika böge és a vihar zúgása közt. Nem is hinné az ember, hogy ezt az átható, megremegetető hangot egy igénytelen kis madár, a bölömbika adja.

Éjfél után két óra körül jár az idő. A teli hold ott áll a fellegnélküli égen, szende és szellemeszerű világot onnan árasztva szét. Az alföldi síkjain édes, szent béke nyugszik. Ember és állat szendereg. Egy hang sem zavarja a siri csendet; csupán olykor-olykor sir, nyög, sóhajtozik valami a mocsár sűrű, ködös levegőjében, melyben itt-ott kékes láng csap fel. Egyszerre megcsörren valami messze benn a nádsikátorban. A zörej a Duna felől közeledik; ismételt loccsanások hallatszanak. Ott ülök a hatalmas fa alatt, félíg befűdve a körsök körül buján tenyésző burján és bozót által, hátamat a fatörzsnek támasztva. Kezem fegyverem markolatán pi-

hen. Mellettem denevér suban el s egy felvert nádrigó menekül szaggatott reptéssel. Aztán sokáig bosszas, halotti csend honol a siri környezetben. Szempilláim mindinkább nehezdednek s én kényelem kedvéért egy vén tuskó mellé húzódok, hol az édes álom lassan-lassan elborít fátyolával. Oda jönnek hozzám a mocsár szellemei, a bűbajos villik, érzem hajlékony hűtestük kisugárzó melegét, hallgatom csábító ajkuk sóhását: „Oh jőjj, jőjj velem, boldogok leszünk!“ Amint a mocsár felé veszik utjukat, kinyújtom utánuk karjaim; lengő aranyhajuk uszik utánuk a lebegő aetherben...

A nádás csörrenése hirtelen felkelt könnyű álmomból. Susogó hangok, halk, óvatos lépések tük meg füleimet. Lélegzet elfojtva szegezem szemem arra a helyre, honnan a zörej jön; kezem szilárdabban tapad fegyverem markolatához... Most hirtelen három férfi lép elő a sikátor homályából. A teljes fényében ragyogó hold tisztán világítja meg zordon alakjukat. Azon csempések néhányszor látom magam előtt, kik dugárukat a Dunáról ezen az örízetlen helyen szállítják az Alföldre. Itt nem várja őket szuronyos puská, nem követheti a törvény örökös szeme. Végignéznek a szigeten; a magas fű árnyékában engem nem vehetnek észre. Csendesen fordulnak vissza, hogy csakhamar ismét megjelenjenek: egy karcsu, megrakott barna csolnák vonsozolja maguk után. A sziget másik végén aztán becsusztalja a nyálkás vízbe s nemsokára csak egy fekete motóláló tömböt látok uszni a lankaság vizén...

Az a nehéz bűz, egészségtelen levegő meg lassan-lassan felém uszik a posvány felől a holdvilágította levegőben. Nagy ragyacsépek milliárdjai hullanak a le nem taposott fűre. Kellemetlenné, csaknem elviselhetlenné válik a tartózkodás ebben a homályos alakatlan törességben. Botorkálva indulunk meg a vad növényekkel teljesen ellepett gázlón; nem igen látszik meg, hogy ember járt volna már rajta. Végre reggel felé kicsobogunk a langyos vízből. Végső Isten hozzádot intek e részeiben undok, visszataszító és borzalmas világnak, mely egészében mégis magán viseli az isteni harmonia fenséges jellegét. Oh, hiszen a természet rutat nem alkotott!

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: Özv. Kiss Antalné szül. Wagner Ilona egy magam, mint alulírottak nevében fájdalomtól mélyen lesújtottan jelentem, gyöngéden szerető felejtetlen férjemnek Kiss Antal ó-kanizsai gyógyszerésznek életének 49-ik és boldog házasságunknak 24-ik évében, folyó 1899. évi július hó 17-én esteli 11 órakor rövid szenvedés után történt gyászosan elhunytát. A meghaldogult lelkiüdvéért az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 19-én reggeli 8 órakor fog az ó-kanizsai róm. kath. templomban az egek urának bemutatni; — a drága halott földi maradványai pedig folyó évi július hó 19-én d. u. 5 órakor fognak az ó-kanizsai sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Aranka, Irénke, Rózsika és Ernőke, gyermekei. Kiss Sándor és özv. Motolityné szül. Kiss Erzsébet, testvérei. Kiss Béla, Kiss Aladár, Kiss Margitka és Kiss Mariska, öcsesei, illetve hugai, végül nagyszámú barátjai és ösmerősei. Nyugodjék békében!

A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése. A magyar orvosok és természetvizsgálók augusztus hó 27. és 31. napjain Szabadkán tartandó vándorgyűlése alkalmából kirándulás lesz Boszniába és Hercegovinába. A boszniai és hercegovinai ügyeket intéző közös miniszterium a kirándulásban résztvevő tagokat a bosznia-hercegovinai vasutakon utazási kedvezményben részesíti, ami mindenesetre hozzá fog járulni ahhoz, hogy e természeti szépségekben és egyébként is fejlődő tartományok látogatására sokan fognak jelentkezni.

Árlejtés. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré teszi, hogy az 1900. évre felmerülő iradói szükségletek biztosítása tárgyában folyó évi augusztus hó 8-án délelőtt 10 órakor a városháza tanács-termében szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre az érdeklődők ezennel meghívattak. Ajánlattevők kötelesek 1607 frt 36 kr kikiáltási ár 10°/át, vagyis 161 frtot az árlejtés megkezdése előtt a küldöttsegnek készpénzben vagy biztosítékra alkalmas értékpapírokban lefizetni. A szükséglet minősége és mennyiségére vonatkozó részletes kimutatás Latinovits tanácsnoknál, a szállítandó tárgyak mintái pedig a városi számvéviségnél a hivatalos órák alatt délelőtt naponként megtekinthetők.

Kottilion. A Rechnitzer-féle tánciskola e hó 27-én, csütörtökön, az „Elefánt” szálló összes helyiségeiben „kottilion” táncmulatságot rendez.

Megtámadott mentők. Szabadkán egy elmebeteg akartak elszállítani a mentők, de a házbeli asszonyok ebben megakadályozták őket. Az eset következőleg történt. Egyik orvos megkeresése folytán a kórházba kellett szállítani Páva István IV. kör lakost, miután az elmebetegség tünetei kezdtek rajta mutatkozni. A mentők megjelentek és a kocsi akarták tenni a beteget, de ez szabadkozott. Ezalatt összejött több asszony a házban, többek között Kákonyi Maris is ott volt. A mikor látták, hogy a mentők a beteg embert a kocsi akarák tenni, Kákonyi Maris, a legbarciasabb a jelen volt asszonyok között, felkiáltott: „ne engedjük vinni asszonyok”, a mire vagy 4-5 asszony rohant a két mentőre, lökdösték őket és kiakarták szabadítani a beteget a mentők kezei közül, de nem sikerült, mert mégis betették a kocsi. A harcias asszonyokat feljelentették a rendőrségnél.

Megőrült tanító. Szabadi János jászapáti születésű 22 éves, gróf. Chottek Vizics pusztáján alkalmazott tanító f. hó 16-án megőrült. Fekete József ispán, kinél a szerencsétlen étkezett, reggel még semmit sem vett észre rajta. 8 óra felé kocsi utat, be ment Futakra, ott a róm. kath. templomban meggyönt és megáldozott. Feltűnt az ajtóskodóknak, hogy egész mise alatt az oltár lepcsőjén tartózkodott és ha a többi fölállt, ő letérdelt, ha mások térdeltek, ő állt föl. Végre mise után látták, hogy nem akar távozni a templomból, felszóllították, hogy jöjjen ki, mire ő esernyőjével rohant az illetőkre. Erre rendőrökert küldtek, kik nagynehezen bevitték a községbe, hol valóságos örvényes tört ki rajta. Nem ismert senkit, még azokat sem, kikkel folyton érintkezett. A szerencsétlen beszállították Ujvidékre a kórházba, szülleit pedig távirati uton értesítették a le-sújtó esetről.

Vakmerő betörés. Betöréses lopás történt f. hó 15-én éjjeli 12 órakor Zentával szomszédos Csóka községben. Czikliai főutcai üzletébe tört be 9 rabló, kiknek egyike azonnal az ágyában fekvő, mitsem sejtő üzlettulajdonosra rohant és melléneke revolvert szegezve pénzének átadását követelte. A megrémült Czikliai 150 forint pénzkészletét, mely csupa ezüstpénzből állott, remegve adta át a rablóknak, kik azonban ennyi ezüst pénz mellett bankókat is sejtve, annak az átadását is követelték, melynek előhozatalának ürügye alatt Czikliai szabadba jutván, a kerítésen át a faluházára szaladt segítségért, fellármázva a szomszédokat is. A lármára aztán a rablók kerekét oldották és megszöktek. A csendőrség úgy a bánáti, valamint bácskai oldalon nyomozza a vakmerő betörőket, de eddig eredménytelenül.

Fertőtlenítés karhatalommal. Furcsa eset történt a szabadkai mentőkkel. A rendőrség segélyét kellett kérni, hogy egy ragályos betegnél a fertőtlenítést eszközölhessék. Az eset a következő: Kőszegi Mihály ottani lakosnak meghalt Gábor nevű két éves kis fia kanyaróban. A kis fiút eltemették a mentők megjelenésekor a halottas háznál, hogy a fertőtlenítést eszközöljék. Az apa azonban nem engedte be a mentőket a szobába, azt mondván, hogy „nincsen az az Isten fia, aki nála fertőtlenítsen.” A mentők eltávoztak és jelentést tettek az esetről a rendőrségnél. Később ismét kiment két mentő, de most már nem egyedül, hanem két fegyveres rendőr asszisztenciájával. Szerencsére azonban Kőszegi nem volt otthon s így a mentők minden akadály nélkül elvégezhették dolgukat.

Szeszfőzőtanfolyam Budapesten. A magyar mezőgazdasági szesztermelők országos egyesülete által Budapesten folyó hó 23-tól bezárólag augusztus hó 5-ig rendezendő szeszfőzőtanfolyamra kellő számú résztvevő jelentkezvén, azt okvetlenül megtartják, jelentkezőket azért még mindig elfogadják. A tanfolyamot nem mint tervbe volt, a Köztelken, hanem a József-műgyetem Eszterházy-utca felőli épületében, az I. emelet C. 5. számú teremben tartják meg. A tanfolyam részvételi díja 20 frt, mely a mezőgazd. szesztermelők orsz. egyesülete pénztárához (Budapest, Köztelék) küldendő be a jelentkezéssel egyidejűleg, melyre névze kétszáz forint felvilágosítást az egyesület titkári hivatala.

CSARNOK.

A szenvedők.

— Költemény prózában. —

Néma beláthatlan síkságon, hol virág nem virul, hol madár nem dalol, hol minden csendes, mint egy óriási temető, hol csak a szellő bús melódiája az egész zaj, hol még a vándormadarak is búsan repülnek keresztül, hol nincs tavasz, élet, s nem csörgödez a csermely, van egy távongó mélység, mely e pusztán végig, egész hosszában e pusztá rengetegnek húzódik.

E szomorú pusztán halad két vándor; az egyik a mélységnek egyik szélén, a másik a másik szélén.

Midkettőnek arcáról leírhatatlan szenvedés, mely bánat, kesergő bú tükröződik vissza. Oly keserű mosolyal néznek egymásra, mintha az egyik a másiktól várna a megszabadítás percét.

Az egyik férfi, másik egy gyöngé nő.

Nem a hosszú út fáradalmi vészték homlokukra a bánat bélyegét, nem testi fáradtság ez, hanem lelki bánat.

Oh mily vágytelt szemekkel néznek egymásra, némelykor a fájdalomtól felkiáltva, kezöket egymásfelé kitérve, hívogatják egymást. Majd megszakad szívek a bánat nehéz súlyától. Szavuk elhangzik a néma pusztaságon, zokogásuk hasztalan.

Látják egymást, hallják szavukat, de nem ölelhetik egymást keblökre.

Csillagtalán éjszakákon hallgatják a szellő bús susogását, olykor szívökhöz kapva térdre borulnak és könnyeikkel öntözik a kopár talajt. Nehéz sóhajukat küldik egymásból, érzik egymás fájdalmát, de nem tudnak segíteni rajta.

S ha a felkelő nap bearanyozza a láthatárt, a végtelen rónaságot, epedve tekintenek egymásra, de oh! Iszonyu, ismét egy virág nyílt arcukon, egy halvány beteg virág, melynek neve „bánat.” Forró könnyeikkel ápolják e virágot, öntudatlanul. De érzik, hogy mérges gyökere a szívben van és ezt nem lehet kiirtani csak szívökkel együtt.

Tovább vándorolnak, előttük a végtelen róna, sehol egy gyöngé fűszál, egy boldogító remény. Melletük a mélység sötéte s még sötétebb bánat hideg szele. — Hosszu az út drága szerelmem, s ez örvény még hosszabb; reméljük végének kell lenni, erősítsen e hosszú uton egymás forró szerelme bennünket s az a boldog viszonylás, midőn ajkaink egybe forrnak, hosszú édes csókban, midőn keblünkben dúló érzés hangot ad szívünknek, midőn minden, a mi körülöttünk van, oly kedves lesz, illatallatelve. Midőn egymás szeméből a boldogság sugárzó fényét látjuk, egymás édes hangját halljuk. Midőn kezét-kezőben égre emelt szemekkel állunk egymás mellett, könnyező szemekkel, csóktól ittas ajakkal rebegetjük el a hála fohászt. Ha hideg szél, dermesztő hideg tél lenne is, mi azt nem látjuk, majd csak a virágok nyílását nézzük és illatát véljük érezni. Minden fa, minden fűszál, minden madár csak azt fogja susogni édesen, szívrehatóan: „szerettek, szeretlek, szerettek!”

Végzé beszédét a férfi és mély sóhaj szállt fel kebeléből, mintha e reményteljes kecségetés nagyon messzi volna.

Végig nézett a pusztaságon, szomorúan sötötte le fejét. Mindketten hallgattak.

Elmerültek gondolataikba, melyek ezer meg ezer szárnyként röpködtek egymás felé.

A nő törte meg a bánatos méla csendet, kezeit összetéve, szívzaggató fájdalommal kérdezve.

— De mikor fog mindez eljönni, oh! Mondd mikor? Mikor érzük végét ennek a távongó mélységnek, oh, mikor! Mikor borulhatok dobogó kebledre, mikor fonhatom át puha karjaimmal nyakad s mikor borithatom el forró csókjaimmal égő homlokod? — Mikor, oh, mikor?

S e kérdések sulya alatt majdnem összetörve inkább a sötét hideg sirra gondolt, mint ennek megvalósulhatására.

A férfi erősebb, fájdalma nagyobb, mert saját fájdalmait szívében fojtja el, ott marcangolja az, s kedvese kínos vergődése is mélyen szántja szívében a sebet.

De elszántabb is, büzdítva mindég, bár hasztalan, de el nem lankad, mondja:

— Jer beteg kedvesem, légy erős, siessünk, közeleghet a várva-várt perc, küzd le fájdalmadat, csillapítsd lelked, szived háborgó hullámai; szálljon ajkadra édes mosoly, mint tavasszal a röpke napsugár. Nyugodj és álmodj sokat boldogan édesen s magad kipihenve, kelj utra meg erősödve reggel és vezéreljen az eszményi szerelem!

Néma csend követte a férfi szavait.

Bellezi Bellezky Iluska.

Közgazdaság.

Szőlőmivelésünk állapota.

Azon széleskörű intézkedés, melyet elpusztult szőlőink felújítása érdekében a földmivelésügyi miniszter tesz, jól eső örömmel tölti el nemcsak szőlőbirtokosaink, hanem az egész ország keblét. A fillokszera által elpusztított szőlők felújításának előmozdításáról szóló törvény új reményt adott a csüggedőnek s ennek következményeként már az elmúlt esztendőben újból oly lendületet vett a szőlőtelepítési kedv, hogy a legkevésbé sem kell tartanunk attól, hogy szőlőmivelésünk jó híruvát vissza ne nyerje.

(Az 1896-ik év végén a szőlőmiveléssel foglalkozó 5770 község közül 2774 község van még fillokszera zár alatt s az 1897. év végén a zárlat alá helyezett községek 75-80%-ában vagyis 2105 községben már megkezdte az új telepítést. Katasztrális holdakban kifejezve 37,110 hold az a terület, a melyen a felújítás, illetve új telepítés egyedül 1897-ben foganatosított. Legnagyobb haladást a szegszárdi és kecskemeti szőlészeti kerületekben találjuk; az előbbiben kerekszám 13,000, az utóbbiban 10000 kat. holddal. A kecskeméti szőlőtelepítési kedv annál nagyobb figyelmet érdemel, mert mint ismeretes, nagyon sokan nem jósoltak fényes jövőt az immuni homoki szőlőknek. A jóslat nem következett be, sőt ellenkezőleg a kecskeméti bortermelők sikeres eredménye nemcsak egyeseket, de az államot is arra ösztönözte, hogy egybeült is hozzálassanak a homoki területek betelepítéséhez.)

Ez idő szerint az állam által közvetített és segélyezett homok szőlőtelepítvények a következők: a verseci „Fejér telep” 1603 hold, a kubinai „Emánnel telep” 942 hold, a károlyfalvi „Vekerle telep” 1185 hold, a komárommegyei „Császári telepítvény” 170 hold, a balatonvidéki „Mária telep” 318 hold, a somogy megyei Hencse községhez tartozó „Tapazdi telep” 906 hold, a szabolcs megyei „Sóstavi telep” 283 hold, a váci telepítvény 100 hold, a veresegyházi telep 450 hold kiterjedésű területtel, melyek legtöbbjén az ültetés befejezéséhez közeledik.

A mi e homoki területek terméseredményét illeti, e tekintetben az utolsó években igen kedvező jelenséggel találkozunk, a mely körülmény az okserző kezelésnek tulajdonítható. Szőlőbirtokosaink belátják, hogy régi slendrián művelést többé folytatni nem lehet s ez okból minden rendelkezésre álló eszközt felhasználnak a terméseredmény javítására. A kecskeméti borvidékre a műtrágyák vaggon számra érkeznek, mert kísérleteik alapján rájöttek a szőlőbirtokosok, hogy nitrogén, foszforsav és kálitra együttes alkalmazásával a termés mennyiségét s ezzel a jövedelmet tekintélyes mérvben lehet fokozni.

De a felújítás terén nemcsak a homoki szőlők szerepelnek. Közvetlen termő amerikai szőlővel 2368, amerikai alanyon levő oltvány szőlőjével 32,657, székényezés alá ültetett európai szőlővel 7191 kat. hold lett felújítva, illetőleg újból telepítve. Az összes felújítás 94,961 kat. holdat tesz ki; a mely szám biztató reményt nyújt arra, hogy rövid néhány esztendő alatt nem fogunk borban hiányt szenvedni.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉMÉNY.

A priglelica-szt-iváni kaszinó-egylet bére adja folyó évi szeptember hó 29-től a főutcán szép helyen fekvő

saját, угyszintén korcsmahelyiségeit

(összesen 4 szoba és 2 konyha) 3 következő évre.

Ügyes vendéglősök, akik pályázni óhajtanak, írásbeli ajánlataikat legkésőbb **folyó évi augusztus hó 15-éig** a kaszinó elnökénél, **Kleiner Dezsó** gyógyszerész urnál nyújtsák be, ki a közelebbi feltételeket az illetőkkel közölni fogja.

Hirdetmény.

Az „Első vaskuti segélyszövetkezet” az összes tagoknak és érdekelteknek tudomására adja, hogy az **1899. évi július hó 1-től ez évi december hó 31-ig** a

részvénykifizetést eszközi,

az elmúlt 1894—1898-ik üzlet évekre. Ha tehát a szövetkezeti tagoknak, avagy érdekelteknek valamely követelésük van a szövetkezettel szemben, azt a jelzett félévén keresztül érvényesítsék, mert azontul a szövetkezet a kereskedelmi törvény 249. § értelmében, a követeléseket tekintetbe nem veheti.

Kelt Bács-Vaskuton, 1899. július hó 8.

Az igazgatóság nevében:

PILGER NÁNDOR,

igazgató.

Házeldadás.

Zomborban, Rókus-utca 27. szám alatti ház szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

3-3

Novák Gyula.

1332. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Palánka községben leköszönés folytán megíresedett községi gyalogrendőri állásra pályázat hirdetik.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Ó-Palánka község előljáróságánál **1899. évi július hó 27. napjáig** adják be.

Ezen állással a közpénztárból havi utólagos részletekben fizetendő 200 frt évi fizetés és öltözet van egybekötve.

Ó-Palánka, 1899. július hó 12-én.

2-2

Az előljáróság.

2818. szám.

1899.

Pályázat.

Alulírott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a község határában nagymérvben mutatózó foglalatoknak szakértő mérnök által való felmérésére pályázatot hirdet.

Minélfogva felhívtnak mindazon oklevéllel bíró szakértő mérnökök, kik ezen munkát teljesítését felvállalni óhajtják, hogy az ebbeli szándékukat alulírott községi előljáróságnál lehetőleg személyesen és mentől előbb jelentenek be, annyival is inkább, minthogy a rendelkezésre bocsájtandó térképek áttekintése után a munkát teljesítésére vonatkozó szerződés a képviselőtestület utólagos jóváhagyása reményében megköthető volna.

Adán, 1899. évi július hó 16-an.

Király Lajos,
jegyző.

Török Péter,
bíró.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

33402. szám.

alisp. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyó évi augusztus hó 4-ik napján (péntek) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívtnak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. A zombor-ó-becsei törvényhatósági közúton 58-59. kilométer-nél építendő kettős utkaparóház ó-verbász-szent-tamási határon.

Előirányzott költség 3097 frt 55 kr.
Leteendő bánatpénz 155 frt.
Elkészítési határidő: a munka átadás napjától számított 15 hét.

A munka tényleg csak a teleknek megszerzése után kezdhető meg.
2. A zombor-ó-becsei törvényhatósági közút Uj-Verbászon keresztül vonuló s hasított kövel burkolt szakaszának kavicsos uttá leendő átépítése.

Előirányzott költség 3675 frt 55 kr.
Leteendő bánatpénz 185 frt.
Elkészítési határidő: a munka átadás napjától számított 10 hét.

3. A zombor-palánkai törvényhatósági utvonali palánka-obrováci szakaszának 1594-7 folyóméter hosszban műtendő kiépítése.

Előirányzott összeg 22936 frt 64 kr.
Leteendő bánatpénz 1150 frt.
Elkészítési határidő: a munka átadás napjától számított 24 hét.

4. Az ó-kéri vasúti állomáshoz vezető gyalogjáródnak téglalaborkalattal való kiépítése.

Előirányzott összeg 457 frt 93 kr.
Leteendő bánatpénz 45 frt.
Elkészítési határidő: a munka átadás napjától számított 6 hét.

5. A bács-zsalya-titeli utnak deszp.-sz.-iváni szakaszán szükséges hidnak építése.

Előirányzott költség 1174 frt 79 kr.
Leteendő bánatpénz 60 frt.
Elkészítési határidő: a munka átadás napjától számítva 4 hét.

6. A vármegyei székházban szükséges javításai — legnagyobb részben asztalos, lakatos, kis részben bádogos és mészoló munkálatok.

Előirányzott költség 11990 frt 48 kr.
Leteendő bánatpénz 600 frt.
Elkészítési határidő: 1900. évi augusztus hó 31-ike.

Ezen utóbbi munkáknak az egyes munkarészeket az államépítészeti hivatal által megállapítandó sorrendben és időben lesznek fogantatásítandók.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egyései és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — úgy számokkal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosított készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül esatolandó és **folyó évi augusztus hó 3-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a közfajból megfelelő és pécsettelt ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és a mennyiben ezt elmulasztják, — úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakhelye, továbbá amire az ajánlat tétetik és végre a bent levő bánatpénz összege világosan feljegyzendő, megjegyeztetvén, hogy a kiltet határidőn túl beérkező, vagy az előirt kelleket bármilyen tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvevni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előírásokat okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1899. évi július hó 10-én.

Karácson Gyula,
alispán.

2-1

Hirdetmény.

Mint az ó-sztapári vadászati jogbérllő, ezennel közhírré teszem, hogy a vadászati területjegyek az 1899—1900. vadászati évre **4 frt évi díj mellett**, nálam válthatók.

Ó-Sztapár, 1899. július 15.

Popovits Mladen,

m. kir. postamester.

3-2

5215. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Kér községében egy — évi 300 frt készpénzfizetéssel egybekötött — községi irtóki állás lévén üresedésben, ezennel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni szándékozókat, miszerint az eddigi működésüket feltüntető bizonyítványokkal kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 5-ig** alulírottához benyújtásuk.

Megjegyeztetik, miszerint az esetben, ha a megválasztandó egyén a jegyzői irodában megfelelő jártassággal már birna és az anyakönyvezést önállóan végezni tudja, a községi jegyző részéről még külön évi 150 frtnyi mellékjövdelemben fog részesülni.

Kelt Ujvidéken, 1899. évi július hó 13-án.

MEZEY IMRE,

főszolgabíró.

2-2

5433. sz.

tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bezdáni kölcsön-segélyegylet végrehajtónak Ács Ferenc és neje Torma Mari végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő és Bezdauban fekvő, a bezdáni 684. sz. letétben foglalt Ács Ferenc és neje Torma Mária nevének álló A. I. 1118 hr. 212 □-öl beltelki szőlő, 1119. hrsz. 150 □-öl kert, 1120. hr. 565 ö. i. számú ház és 157 □-öl beltelekre 858 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899-ik évi augusztus hó 1-ső napján délelőtt 10 órakor** Bezda község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényoikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

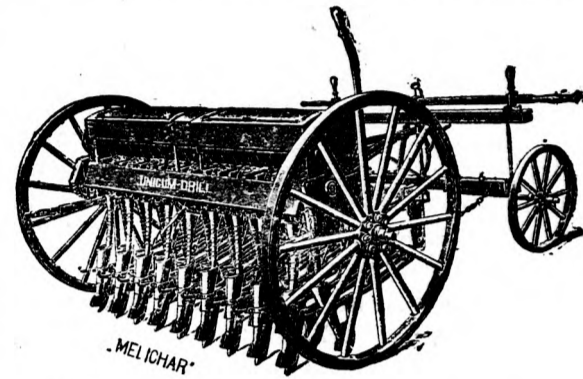
Kelt Zomborban, 1899. évi május hó 13-án.

A zombori kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. trvszéki bíró.

* Nemes-militicsi gyógyfürdő. *
A község tulajdonát képező fürdő szeptember hó 15-ig a nagyközönség rendelkezésére áll.
Kitünő gyógyhatású tóviz.
Kényelmes fürdőház és gondozott park, vendéglő, olcsó lakások, kellemes nyári üdülőhely.
Vasúti állomás. Minden vasár- és ünnepnap Zomborból délután 1 óra 4 peroker különvonat.
Hetenként többször zene.
Fürdőorvos: Dr. KONRÁD SÁNDOR.
Kitünő ételekről és italokról Vranits Mladen bérllő gondoskodik.
Bővebb felvilágosítással és prospectussal Karagits István fürdő főfelügyelő szolgál. *—4
* Nemes-militicsi gyógyfürdő. *

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség becses tudására hozni, miszerint a **Melichar-féle** szabadalmazott és a kontinensen legjobbnak elismert és legelterjedtebb

Unicum Drill sorvetőgépek

kizárólagos képviselőt Bács-Bodrogh megye területére elnyertem és ezekből úgy **bajai**, valamint **bács-kulai**, **titeli** és **ó-becsei** üzleteimben állandóan nagyobb raktárt tartva, lehetővé tevé ezzel az azonnali leggodosabb kiszolgálást.

Az **Unicum sorvetőgépek** előnye más vetőgépek felett ma már annyira ismertek, hogy azokat külön kiemelni szükségtelen, ugyanazért is azon tiszteltteljes kérelemmel fordulok az igen tisztelt gazdaközönséghez, sziveskedjék becses rendelkezéseivel engem bizalommal felkeresni és én előre is biztosítom a leggodosabb kiszolgálásról.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

SZÜCS ÖDÖN

*—10 mezőgazdasági gépgyára **Baján.**

„HYGIEIA“ pormentesítő vállalat.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 1897. évi 49518 számú magas rendelete folytán 1898. évi november 15-én a közegészségügyi hatóság által kibocsátott felszólítása, továbbá az országos bakteriologiai intézet véleményére való

figyelmeztetéssel felhívja az összes nyilvános helyiségek,

nevezetesen: irodák, kereskedések, fürdők, szállodák, vendéglők, kávéházak, pálinkamérések, magánbivaltok, iskolák, kisdudvók, kórházak, egyestletek tulajdonosait, illetve igazgatóit, hogy a **tüdőgümőkór** és egyéb betegségek tovább fertőzése ellen a védekezés főképp abban áll, hogy a **tüdővésztes beteg** beszáradt és szétporlott köpote megsemmisíttessék, hogy az a levegőbe, melyet mások beszívják, az élelmi cikkekre, melyek közfogyasztásra szánják, valamint a közhasználatban levő tárgyakra ne jusson.

Ezen célra egyesegyedül és kizárólag a valódi amerikai „Dustless“ porlő anyag készült, mely

megsemmisíti a port és meggátolja a baktériumok továbbterjedését.

Tisztítja a levegőt!

Főlösségessé teszi az öntözést, surolást és kefélést.

BIZONYITVÁNY.

A „HYGIEIA“ pormentesítő vállalatot bakteriologiai vizsgálat céljából átvett „DUSTLESS“ nevű anyaggal kísérletezve a következő eredményre jutottam:

A „DUSTLESS“ nevű anyaggal leöntött tífusz- és a levegőben foglalt baktériumok agar kolóniái már 1 óra múlva más táptalajra átoítva többé meg nem fogamzanak, fejlődésben levő kolóniák továbbfejlődése pedig megakad. — Ezek alapján a „DUSTLESS“ nevű anyag egyrészt a baktérium továbbfejlődését gátló, másrészt baktériumölő képességgel bír. — Budapest, 1899. január hó 4-én.

K. M. T. Egyetemi II. Kórbonc- és Szövettani Intézet:

Dr. Krompecher Ödön,
a II. sz. kórbonczintézet tanárségéde.

Megrendelhető:

a **DUSTLESS floor Dressing Co. New-York**

Magyarországi vezérképviselőségénél

„HYGIEIA“ pormentesítő vállalat

ENGEL és GOLDSTEIN

ZOMBOR, Jókai-tér.

Próbakísérletek a helybeli főkapitányság összes hivatalos helyiségében megpróbáltatott és kitünőnek bizonyult.

Óvakodjunk utánzatoktól. Vidéki képviselők kerestetnek. 8-7